

ELENCHVS CAPITVLORVM.

- C**ap. 1. An ex actis, vel secundum conscientiam propriam index debeat iudicare? pag. 11.
- Cap. 2. Vtrum dolo, & cauillationibus uti in iudicio liceat? pag. 12.
- Cap. 3. Num ratio fructuum habeatur in restitutione in integrum, que causa etatis sit? pag. 37.
- Cap. 4. Coram quo iudice sit in integrum restitutio petenda. pag. 55.
- Cap. 5. An minor Iesus in spiritualibus sit restituendus? pag. 66.
- Cap. 6. Quale mandatum necessarium sit ad petendam in integrum restitutionem. pag. 81.
- Cap. 7. De hypotheca cum pralatione, qua uxori pro dote competit. sup pag. 92.
- Cap. 8. De meliorationibus, qua in re hypotheca subiecta à tertio sunt. pag. 119.
- Cap. 9. De prescriptione retractus conventionalis. pag. 137.
- Cap. 10. De Sacramento Confirmationis ad interpretationem textus in cap. quanto 4. de consuetud. pag. 152.
- Cap. 11. De iniuria, qua verbis sit, maxime per veri criminis obiectiōnem. pag. 172.
- Cap. 12. De temporis computatione. pag. 185.
- Cap. 13. De ratione indefinita, & vtrum aquinaleat universali? pag. 189.
- Cap. 14. De conditione, aut modo donationi adiecto in favorem tertii. pag. 203.
- Cap. 15. Fructus pendentes rei vendite, vel aliter in aliū translate, cui debeat. pag. 221.
- Cap. 16. In dubijs an fiscus sit priuatis in iudicio preferendus? pag. 240.
- Cap. 17. De decimis. pag. 256.
- Cap. 18. De intellectu, & praxi l. diffamari s. C. de ingen. manufis. pag. 292.
- Cap. 19. De revocatione donationis in officiosa, vel ex l. si unquam 8. C. de revoc. donat. pag. 302.
- Cap. 20. Quando subreptio, vel obreptio circa causam finalem, aut impulsionem contingens rescripta uitiet. pag. 328.

ADDI:

Pag. f ADDITA, ET NOTATA AD caput primum.

SUMMARIUM.

1. An index possit, ac debeat secundum aliegata, & probata contra veritatem sibi priuatum cognitam iudicari, qui disputant.
2. Exercens alium licitum cum conscientia erronia patens, peccatum suum esse, sic peccat res.
3. Operans cum conscientia dubia peccat, licet actio ex felicitate sit.
4. Peccans ex conscientia errante tale peccatum commisit, quale ipso existimat.
5. Ignorantia iniurii, vel facti iniusti, sine inuincibilis excusat à peccato.
6. Quia sit inuincibilis ignorantia.
7. Ignorantia invincibilis, licet non excusat à culpa, minuit malitiam eius.
8. Ignorantia eff. statu nouo relevat, sed auges delictum.
9. Violare iuramentum promissorium de relevi, solum est denialis calpa.
10. Iudicem non posse contra propriam conscientiam iudicare, qui doceant, remissive. Limitatur, si scientia ex confessione Sacramentali habeatur.
11. Textus in l. illicitas, & veritas, ff. de offic. Presid. ad premissam questionem non conductit.
12. Index potest, ac debet ex actis etiam aduersum propriam priuatam scientiam iudicare.
13. Index sentiens speculative, non licere contra propriam conscientiam iudicare, poterit, ea sua opinione de posta, oppositam praedicare.
14. Distinctionem inter ciuilis causas, & criminales quo ad indicandum contra conscientiam, qui admittantur,
15. Res publica ius habet vindicandi in coniunctum de delicto, quamvis vere innocens sit.
16. Iudici non creditur in alterius praetendum etiam super causa, de qua cognoscit.
17. Senatus Principis Supremos iudices posse secundum propriam conscientiam ad iudicium alia iudicare, qui sentiunt.
18. Debent secundum acta iudicare.
19. Princeps superiorum non recognoscit potest iuxta propriam conscientiam iudicare.
20. Et adhibere fidem alteri fidelitatem, & probo non probanti aduersus reum vim, & infamem.
21. Non tenetur seruare iuris ordinem.
22. Prelatus regularis de causis Religiosorum secundum propriam conscientiam iudicat.
23. Episcopus ex actis debet iudicare.
24. Arbitrator secundum propriam conscientiam decidit.
25. Quando liceat iudicis secundum propriam conscientiam iudicare, remissive.
26. Reus est absoluendus, & alia depositant, non obstante priuata iudicantis scientia.
27. Accusatore non probante, quomodo rens debeat absoluiri.
28. Actore non probante, quomodo rens absoluendus.
29. L. 1. tit. 4. lib. 4. Recopilat in v/s non est apud Suprema Tribunalia.
30. Sententia, que ex actis iustificari nequit, est nulla.
31. Ab animo, & arbitrio iudicis pendit fides, que seipsum debet adhiberi.
32. In illis, que ab antiquo iudicis pendent,

A

eius.

Addit. ad Couarruias.

- suis assertioni standum est.
- 33 Vales sententia lata ex confessione facta iudicii, ut talis licet de ea in actis non constet, cum possit sine scriptis procedere.
- 34 Exhibito instrumenti facta iudicii, quod, vel tenor eius non reperiatur in actis, nullius est momenti.
- 35 Productio instrumenti quotuplex.
- 36 Sententia prolatā ex instrumento verbaliter producta non tenet.
- 37 Index, qui certo scit, esse innocentem, quem ex actis constat deliquerit, lego charitis stringitur, omnia a libera medi, vel liberetur, modo valde non sibi non sint.
- 38 Non tenetur cedere magistratus.
- 39 Debet causam ad superiorem remittere, si hoc innocentem speret proficuum.
- 40 Et similiter, sibi de causa non liquere absque mendacio pronuntiare.
- 41 Exequitur non potest tutu conscientia sententiam nosotio iniustam, aut errorem intolerabilem continentem exequitur mandare.
- 42 Tenetur exequi sententiam alias in iniustam, nisi comode se valeat excusare.
- 43 Index secularis ab Ecclesiastico requisitus, ut sententiam in causa mere Ecclesiastica exequatur, parere debet, & si eam ipsa cognoscat iniustam, si comode se nequis excusare.
- 44 Index in alijs causis non debet exequi sententiam ab aliquatam, nisi de illius iniustia sibi constet.
- 45 Index requisitus, ut sententiam alterius, iniustam ex actis in eum, quem, ipse primatum certo scit, esse innocentem, exequatur, annuere compellitur, nisi absque in comodo posse abstinere.

An ex actis, vel secundum propriam conscientiam iudex beatitudinem?

VTRVM iudex posuit, ac debeat secundum allegata, & probata iudicare contra veritatem, quam aliunde certo cognoscit fuse tractant Pat. Sanch. confil. Moral. lib. 6. cap. 1. dub. 17. Gutier. Canonizat. quizzion. lib. 2. cap. 29. Lugo de iust. & iur. tom. 2. disp. 37. sect. 4. Joan. Orosci. in illicitas. §. veritas. ff. de offic. Præsid. Lucas de Penna in l. 2. à nu. 16. C. de tabular. lib. 10. Mortala in emporio iur. tit. 2. q. 1. Menchac. controveriar. illustr. libr. 1. cap. 14. Mascal. de probat. tom. 2. conclus. 950. Neuizanti. in silua nopt. lib. 5. au. 121. Scaccia in tract. de re iudic. glos. 14. q. 8. Tusch. practicar. cœclus. tom. 4. lit. I. conclus. 398. Lessi. de iust. & iur. lib. 2. cap. 29. dubit. 10.

Num. 5.

Exercens actum licitem cum conscientia erronea putans, peccaminosum esse, peccati reus fit, nam cum intellectus proponat obligationem præcepti, illud temet obliterare. A zor inst. moral. par. 1. lib. 2. cap. 8. q. 3. Nauar. in cap. si quis autem, num. 84. de pecc. dist. 7. Barbos. in collectan. ad cap. fin. num. 2. in fin. de præscript. Sanch. in præcept. Decalog. lib. 1. cap. 11. n. 2. Pellizzari. in manuali regulariū, tom. 1. tract. 5. cap. 3. num. 49. Gutier. supr. num. 6. Filiuci. tract. 21. cap. 4. Conscientia autem in præsenti accipitur pro pratico, & actuali iudicio mentis de actis, vel agendis discernitis inter bonum, & malum, præceptum, aut prohibitus Lugo cum multis in principiis.

Variar. Resolut. Lib. i. Cap. 1.

ep. mortal. in proloquo, num. 1. & definitor à Baldo in auth. ad huc, vers. Sed si dubitetur, C. de vñtr. vt sit Sen. sus animz cognolcentis bonum, & malum, quā definitionem, & alias referte Menoch. de arbitrar. libr. 1. q. 8. n. 41.

Idem dicendum est de eo, qui cum conscientia dubia operatur, quia agens, quod dubitat, an sit prohibitum? se exponit periculo peccandi, Gutier. supra lib. 1. cap. 32. nu. 40. Sanch. de matr. lib. 2. disp. 41. Bonac. de peccat. disp. 2. q. 4. punct. 7. Barbosa. dict. num. 2. D. Couar. de matrimon. part. 2. cap. 7. 5. 2. num. 8. Ad quod dubium esse debet practice' practicum, quod contingit, cum operatus hic, & nunc ambigit, num peccet o perando, vel omittendo? nec sufficit speculatio dubitate, si practice' dubium non sit, quod explicant Lugo ubi proximē, part. 1. cap. 2. in princip. num. 2. Sanch. in Decalog. d. lib. 1. tract. 2. cap. 4. num. 6. Bonac. d. disput. 2. quizz. 8. punct. 3. numer. 12. Gutier. de matr. cap. 49. nu. 5. vers. Ignorantia autem. Ignorantia inuincibilis in eo datur, cui nulla malitia, vel negligencia potest imputari, quia in sua potestate non fuit, cognitionem habere eius, quod ignorat, cu de ipso nulla sibi occurret cogitatio, vel si cum cogitaret, debitam adhibendo diligenciam, nequivit indagare veritatem Lugo ubi proximē, part. 2. cap. 4. num. 4. Barbos. in collectan. ad cap. ignorantia, num. 7. de reg. ier. in 6. Gutier. d. Vers. Ignorantia autem.

Vincibilis vero ignorantia, quæ culpabilis, & improbabilis nuncupatur, à peccato non excusat, Gutier. sup. vers. Supina autem ignorantia, quod omnes fatentur. Tamen hinc supina, vel crassa sit, aliquantulum minuit malitia actus, D. Thom. d. q. 76. art. 3. 4.

Addit.ad Couartuias

Layman.d.cap.4.namet.9. Ludouic.
Lop.part.i sui instructor.conscientiz,
cap.136. pag. 297. col. 2. Sanch.vbi
proximē, cap.17.num.1. Lug.d.cap.4.
num.13. Imō aliquando à mortali va-
let excusari, nēc cū ob leuisimā cul-
pā in quzrenda veritate, eam non fuit
assequutus, ignorans, Sanch.d.cap.17.
num.17. Bonacin.d.punct.3.num.21.
Lug.cum alijs,d.cap.4.q.8.num.1.

Est & alia ignorantia, quā affe-
cta dicitur, cum quis studiose vult
ignorare veritatem, vt sine conser-
tiz mortu liberius delinquit, de qua
Psalm.35.ibi:Noluit intelligere, vt bene
agere. Lugo vbi proximē, n.6. Gail.ob-
seruat.lib.2.obseruat.48.nu.18. Mas-
card.concl.8.79.n.33. Hx peccatum
non minuit, sed auget, Tiraq. de pccn.
tēpet.cap.13.n.22. Medices de casib.
fortuit.p.1.q.5.n.10. Barbos.in axiow.
iur.axiom.u.2.n.1. Sforcia Odd.de in in-
tegr.restit.p.1.q.8.n.57-58. Gutier.su-
pr.vers. Affectata ignorantia, Ludou.
Lop.vbi proximē, V.eg.lib.5.cal.256,

Num. 2:

De hoc dicendū est opportunius,
inf. cap.2.n.2, cum seqq.

Ibi: Nam quod de iuramento

9. Licet probabilissima sit Caictani opi-
nio, quā D. Couar.probat impr̄sentī,
nihilominus non est minus probabile,
violentē iuramentū promissoriū de re-
parua solum venialiter peccare. Ita do-
cent cū Siluestr. Pat. Suar. derelig.to-
mo 2.lib.3.cap.16.à nu.9. Azot.lib.5.
c.27.q.2. Fagund.in 2. Decalog.prz-
cept.lib.2.cap.6.nu.29. Sā verbo iura-
mentū.7. Sot.de iust. & iur.lib.8.q.1
art.7. & q.2.att.3. Sanch. in præcep;
Decal.lib.3.cap.4.n.23.vbi plurcs.

Num. 3:

Judici neque in civilibus, neq; in cri-
minalibus causis secundū acta iudicare
licere, cū sibi alijs de contraria veritate
manifeste constat, defendunt Laudati
à Gutier.d.cap.29.n.2. à Dian.d.resol.
22. à Morla d.q.2.n.14.veti. Ex prædi-
ctis, & à Sanch.d.dub.17.n.2. Sed hz
opinio omnino deber excludi, sīca cog-
nitio veritatis proueniat ex confessio-
ne Sacramentali, nam ob arctissimum
Sacramenti penitentiz sigillū nullo-
modo illa vtj permittitur, ne confessio-
nis reuelandz periculū detur, Lug.de
iust. & iur.d.disp.37.n.47. vbi ex cplū
affert. Imō absolute contraria est reue-
da, de qua infr.n.12.

Vers. Ex epposito notandum:

Nihil ad hanc quzstionē conducere
videtur Vlpian.in d.S.veritas, vbi solū
agitur de veritate, vel errore contingē-
te in actis ipsis, nō de priuata sciētia iu-
dicantis, vt patet. Pinel.in l.2. p.3.cap.
3.n.32. C.de tesc. vendit,

Num. 6.

Ibi: His igitur rationibus ipse opinor.

Sentētia hz, vt iudex posuit, ac de
beat secundum allegata, & probata in
omnibus causis iudicare, etiā aduersus
veritatē sibi priuatum cognitam, com-
munior est, ac tenenda cū Azeued. in
l.10.n.130.tit.17.lib.4. Recop. Pacian.
de probat.lib.1.cap.4.n.7. vbi plures,
Bernard.Diaz reg.377.Menoch.d.li.
1.q.24.n.3. D.Larr.allegat.48.n.7. Ia-
cob.de Beluifio in prax. crim. in rubr.
nu.172.vers. Sed nunquid iudex, Ma-
tienç.in dialog.relat. p.3.c.42.n.1. Tus-
ch.d.concl.398.nu.1. Gutier.d.capit.
29. à num.4. Afficit in cap. in quzstio-
nibus, n.16.vers. Decimo noto, lib.1.
constitution. Reg. Iul. Clar. in prax.
crim.

Variat.Resolut.Lib.1.Cap.1.

crim.5.fin.q.66.n.2.Borrelli.in summ.
decis.tit 42.de iudic.au.6.2. Idem etiā
probant communiter Theologi, San-
ch.d.dub.17. à num.7.vbi alijs Tanner.
tom.3.disp.4.q.4.dub.2.v.11. Sayt.in
clau.Reg.lib.12.cap.3.nu.13. Dian.d.
resolut.22.in fin. apud quem Bañez,
Aragon, Strouerdo. & Saloni Vimian.
in prax.iur.patron.lib.13.cap.3.n.182.

Vers. Non obstant, qua in prioris sententia
confirmationem.

12 Imō nec faciet contra conscientiā,
qui sentētia speculatiue, nō posse iudi-
cem contra veritatē sibi priuatum cog-
nitā iudicare ex actis, hac sua opinione
polposita, damnauerit coniuctū, quē
innocētē ipse certo seit aliorū proba-
bile sententiam sequetus, nā cum hoc
licitū sit, Pellizar, tom.1.tract.4. cap.
4.n.49. Pat.Vaq.12:disp.6.2.nu.14.
Azor.lib.2.cap.17.q.7.Pat.Sanch. d.li
br.1.in Decalog.cap.9.n.15.Ian.San-
ch.disp.14.n.8 & disp.41.nu.7. Lug.d.
p.1.cap.3.q.2.n.34. Qui id sciens facit,
& si contra propriā sententia iudicet,
aduersus conscientiam non operatur,
Lug.n.36.

Num. 7.

Vers. Secundum etiam in criminalibus.

13 Distinctiō inter causas ciuitatis, &
criminalis admittunt, Less. de iust. &
iur.lib.2.c.29.cubit.10.nu.84. vbi ex-
presim D. Couar.reprobat. Petr.Nau-
uar.de restit.lib.2.c.3.n.160, cū seqq.
Adrian.in quodlibet.q.6.art.3. Lug.de
iust. & iur.d.disp.37.lect.4. & alijs
Theologis recētioribus, qui existimat
iudici scienti, etiā vt priuato innocētiā
coniuctū nullo modo licere, cū ad mot-
ē, vel manipulationē cōdēnare, posse ta-
mē in causa pecuniatā cūliscuq; quā
titatis legi factorū probatiōnē, dānam

do iuxta eas, quē certo cognoscit nihil
dēbere, quoū potissimum est fundamē-
thi, quia res publica potest, vt seruetur
iuri ordo, ob publicā utilitatem de bo-
gis ciuium disponere, non sic de eoū
vita, aut corpore, vnde licite vni bona
auferūtur cōtra iustitiā, & alteri adudi-
cetur, sed innoxētē occidere, nefas erit.

Cui ratione potest satisheri, afferen-
do, quod & si res publica priuatorum
in bona magis liberam potestatē, quā
in vita, vel personas obtineat, in calo-
de quo agimus, sicut potest iuste bona
adimere, ita & mortis pccn, vel aliam
corporalē imponere, ex eo enim, quod
quis reus criminis legitimis probatio-
nibus coniunctū, et metu falsum sit,
idem scādū, ac offensam illa patitur,
ac si verū esset, quapropter eiū quz-
ritur in coniuctū ad vindicātā secundū
dehisi qualitatem, iudex que, qui ut
minister iustitię debet ius loū vnicuq;
reddere, astringit ut effensa reipublicę
satisfacere, damnando illū, qui deliguis
se ex actis publice constat, neque eius
priuata scientia, qua cognoscit innocē-
tiā damnādi, ius vindicandi tollere po-
test, cū legitimē notoriā eam facere nō
valeat, si quidē iudici de ea deponenti
credendū non est in reipublicę priz-
dicium. Menoch.de abitr. libr.2.cal.
187.n.32. Mafcard.in præcem.a.1.n.7.
Pacian.sup.lib.1.cap.48.n.20. Viuap,
in prax.iur.patr.deci.14.n.5.

Vers.Tertiam etiam Supremi Senatoris.

Senatus Supremi Principis iudices
posse contra id, quod ex actis constat,
iuxta veritatem sibi priuatum potē iudi-
care, cum Guidone docuerint Me-
noch.lib.2.cal.98.nu.12. Otole.in
d.S.veritas, nu.17. Grammatic. deesf.
19.col. peccatum.Roland. à Valle cōs.

70. num. 16. volum. I. Crauet. conf. 144. num. 20. & conf. 198. nu. 7. vers. Considero etiam, Buci. conf. 52. num. 39. lib. 1. Bald. in l. 1. n. 6. C. de manu- mis. vindict. Bobad. in polit. tom. 2. lib. 3. cap. 3. n. 58. Neuizant. in sua nupt. n. 70. Alex. in l. 6. is ad quem ad fin. ff. de acquir. heredit. Rebus in processu concordat. verbo Summus, pagin. 3. vers. 5. Mascard. d. concl. 950. nu. 7. Auend. respons. 1. o. 11. Burg. de Paz in processu leg. Taur. n. 26. 2.

18 Contrarium vero sustinent cum D. Couar. Accused. in d. l. 10. Recopi- lat. n. 132. Pat. Sanch. d. dub. 17. nu. 16. Gutier. d. cap. 29. nu. 21. Morla d. tit. 2. q. 1. n. 30. Pacian. d. lib. 1. cap. 6. 7. n. 9. Cacheran. decis. 1. num. 43. Matienç. in dialog. relator. par. 3. cap. 42. num. 2. & alij. Quod certius videtur,

Ibi: Princeps tamen qui potestatem habet;

19 Princeps superiorem non recog- noscens potest contra allegata, & pro- bata, secundum quod ipse priuatim cer- to ieiuit, iudicare Pacian. n. 7. 8. Bart. Bald. & Cyn. in l. vnic. C. vt quz def. ad- vocat. Pat. Sanch. n. 11. Gutier. nu. 16. Matienç. nu. 3. Cordoba lib. 1. quz. ff. q. 3. 7. in fin. Morla num. 29. Orosci n. 12. Mascard. n. 6. Menoch. d. lib. 1. q. 8. num. 2. 1. vbi alij. Auendañ. n. 11. Ca- cheran. n. 41. Corras. lib. 4. miscella- nea. cap. 20. nu. 2. Rendina in promptu- tar. receptar. sententiar. tit. 91. nu. 2. Qui idem deuicem Principis tenente sentit Lugo de iust. & iur. d. disp. 37. sect. 5. Oportet tamen, ve nateat de priuata Principis scientia, ne scandalu- oratur, si contra allegata, & probata dannandus absoluatur, aut absolu- dus condemnatur, Aug. Batbos. in col-

lect. ad c. super question. 5. quia vero, n. 17. de offic. de legat. Pat. Sanch. d. n. 11. Caiet. 1. 2. q. 67. ar. 2. Sot. de iust. lib. 5. q. 4. ar. 2. Atq; ita intelligendus, Lug. d. lect. 5. du docet Principi no licere ex sua priuata scientia delinquentem oc- cidere, nisi ad vitandum imminens rei publicæ nocumentum: optimum au- tem consilium, ac pietate plenum est, me- vt Princeps no vtatur sua priuata cog- nitione delicti, ad puniendum eum, qui ex actis innocens probatur, nisi im- manitas facinoris id suadeat, vt cum

D. Couar. in præsenti admonent, San- ch. vbi proximè, Gutier. n. 17. Cordu- ba vbi supr. Ex hac potestate secundu propriam conscientiam iudicandi, ori- tur, vt in causa ciuili posuit Princeps, actori non probanti, fide digno fidem adhibere contra reum vilē, & in famē, vt hunc illi condemnaret aduersus iuris regulam, qua, auctore non probante, reus debet absolui. Ita Menoch. dict. lib. 2. cas. 98. n. 10. Masc. tom. 1. concl. 36. n. 20. Pacian. d. lib. 1. cap. 6. 9. nu. 7.

Ratio supra positz principalis affir- tionis est, quonia Princeps, cum iudi- cat, legibus non astringitur ad obser- vadum iuris ordinem, cui ex iusta cau- fa valet derogare, atque ita non adhi- bere fidem actorum probationibus, quas falsas esse ipse evidenter cognoscit, Morla nu. 27. Imo Princeps debet iuxta veritatem, de qua sibi constat, iu- dicare Men. d. q. 8. n. 21. Dec. cōf. 463. in fin. Ruin. conf. 61. n. 26. lib. 5. Brun. conf. 81. n. 1. Paril. conf. 118. n. 13. lib. 1. Nam cum assertioñi principis publica fides sit adhibenda etiam in tertii præ iudicium, Tusc. lit. P. concl. 681. nu. 1. D. Lat. alleg. 60. n. 2. 8. Ant. Gabr. lib. 1. commun. ut. de probat. concl. 2. nu. 12. Mascard. concl. 139. n. 10. Farin. de

testib.

testib. q. 63. cap. 3. n. 82. l. 5. tit. 1. par. 6. l. omnium 19. §. 1. C. de testament. Cle- ment. 1. de prob. vbi plurimos allegat. Barb. in collectan. n. 6. debet veritatē sibi patet manifestare, & lectidū illā, causam definire, propria enim autho- ritate suam sententiā iustificat, quod in inferioribus iudicibus datum non est, quare iuxta allegata, & probata iudica- te coguntur, Menoch. q. 76. n. 2.

22 Idem, quod in Princepe, admittit in Prælato regulari quoad causas sub- ditorum, Pelizzari supr. tom. 2. tract.

23 7. cap. 1. n. 14. Licer. Episcopi debeant ex actis iudicare, Bald. in cap. 1. §. Sa- cramentum in consuetud. rect. feud. Orosci in d. §. veritas, nu. 16. Iaso in l. 2. in fine, ff. de in lit. iur. Gutier. d. cap. 29. num. 20. Pacian. in addit. d. cap. 6. 7. n. 9. lit. A.

24 Arbitrator etiam potest negotiū sibi commissum iuxta veritatem sibi notam definire, Tusch. supr. lit. I. con- clus. 398. n. 2. 1. in fine, Bald. conf. 140, in fin. lib. 1. Sunt aliqui casus, in quibus permititur iudicibus Princeps inferio- ribus ex sua priuata scientia iuxta veri- tam iudicare, quos congerunt Morla à nu. 28. Tusch. vbi proximè, num. 19. cum seqq. Mascard. d. concl. 450, à num. 4.

Num. 8:

25 Consequenter dicendum est, pri- uatam iudicantis scientiam nihil inter- resse, vt accusatore, aut auctore no pro- bante, reus definitivus, vel ab obserua- tione iudicij absoluatur, sed ita absolu- endus est, vt acta depositant, Morla nu. 26.

26 Vers. Ex quibus tandem.

27 Accusatore non probante in crimi-

nalibus, quid iudici faciendum, cum de- rei innocentia non docetur, maxime di- putatur. Sunt qui existimant, cau- salam indecisam relinquere oportere accu- sao sub fidei iuribus dimisso, aut sine mis, si ipsos nequit habere, per textum in l. si qui adulterij 34. C. ad leg. Jul. de adulter. ita Salicet. in l. 3. q. fin. C. ad leg. Jul. Maestat. Paris. de Puteo de syndicat. verbo. Viso de repet. tortur. col. fin. Hyppolit. de Mars. in l. repeti. nu. 36. ff. de quæstion. & in præx. crim. §. quoniam. nu. 49. Paul. Giland. de re laxat. incarcerator. in rubr. de absolut. innocent. Alberic. in l. Diuos Marcus potab. 1. ff. de offic. P. zsid. Alij tenent reum definitivem absoluendū, aut quod ipsi aliqua pena pro qualitate præsum- ptionum, & indiciorum imponatur, Aar. Gom. var. lib. 3. cap. 13. num. 28. Vers. Sed his non obstantibus, vbi late probat Scaccia de iudic. hb. 1. cap. 95. n. 1. Simancas de Catholic. institut. cap. 63. num. 36. Paz in præx. tom. 1. par. 5. cap. 3. §. 12. nu. 22. Alij sentiunt cum D. Couar. hic accusatum ab ob- servatione iudicij absoluti debere, Me- noch. de præsumpt. lib. 1. præf. 93. à nu. 2. 1. ol. Clar. in præx. crim. q. 62. num. 2. Vers. Forma autem, Pacian. d. cap. 67. n. 42. Farin. in præx. crim. tit. de Inqui- sit. q. 4. n. 27. vers. Quid dicendum, vbi de præx. testatur, & quid si per tortura purgantur indicia, num. 26.

Ibi: In ciuilibus sane controuersijs.

Quid in ciuilibus causis obserua- dum sit, auctore non probante, non mi- nus controuertitur, sed quod frequen- tius receptum est, quibusdā proposi- tis casibus apparebit. Primus est, cum lite iam contestata index terminum

poc-

Probatorium assignat, intera quem si actor de iure suo non docuerit, reus definitiū venit absoluēdus, Iaso in l. f. n. 5. o. vers. Sed ego intelligo, ff. de fe-
rijs, Mascal. tom. 1. concl. 36. nu. 52.
vers. Decimo ampliatur, Pacian. d. c2.
pit. 67. nu. 33. 34. Secundus, cum terminus ad probandum nullus est datu-
s autem, vel ab homine (aliquando enim
statuto tempus ad probandum, finien-
damque item prescribitur, Bald. in ca-
pit. fin. nu. 11. vers. Et hoc verum de
iure iur. Pacian. n. 35) & erit reus ab ob-
seruatione iudicij absoluendus, Bart.
in l. ad nonedi, n. 13. vers. Quozro pri-
mo, ff. de tute iur. Pacian. cum multis,
num. 43.

Tertius, quod arbitratur, aut iudex ex
partium consensu delegatus tenetur
inter certum diem causam terminare;
nam si actor non probauerit, reus de-
finitiū debet absoluī, terminus enim
ille censemur etiam ad probationes as-
signatus, actorque se astringit ad docē-
dum intra illam de iure, quod habet;
quare opus non est, ut terminus specia-
liter assignetur, Felin. in cap. venerabili-
bus, col. pen. vers. Datu & alia cautela,
de iudic. Castr. in l. properandum,
S. & si quidem, nu. 9. vers. Adde quod
dicit, col. 4. C. de iudic. Pacian. nu. 50.
cum seqq. Quartus, cum lis contestata
non fuit, & reus solum à iudicij obser-
uatione absoluatur, quoniam ad definitiū
lite non contestata, procedi non
potest, nisi in easibus permisiss, quoniam
meminit glof. verb. regulariter in
capit. quoniam frequenter. 5. ut lis
non contestata Abbas in capit. fin. S.
lanc, n. 6. vers. Item oportet, quod lis
col. 2. de iure iur. Pacian. nu. 59. quoniam
terram istam egregie, falseque pere-
tractat,

Ibi: Nec quidquam refert, reus vel reus
contestari.

Hc l. tit de las contestaciones, 28
lib. 3. ordinam. que est l. 1. tit. 4. libr. 4.
Recopilat. & si in Supremis Tribuna-
libus non practicetur, ab inferioribus
iudicibus est obseruanda, Matienç. fu-
pr. cap. 44. num. 6. Auendan. telp. 1. n.
22. Paz tom. 1. par. 1. tempor. 6. nu. 44.
45. Gutier. praticar. lib. 1. q. 45. nu. 2.
Did. Per. in d. l. 1. ordinam, Móteros.
in sua practica, traçt. 5. fol. 82. ad fin.
Salazar de vñ, & consuet. vers. Propte
rea, fol. 13. Bolañ. in curia, part. 1. S.
14. num. 10. Et si contrarium affirmeret
Olan. in concord. iur. lit. C. num. 101.
Apud quos de praxi prefatz confis-
tationis.

Num. 9;

Est opinio communis, que docet, 30
sententiam, quz ex actis nequit iustificari,
nullam esse, Maresct. variar. lib.
2. cap. 107. n. 1. Vane. de nullitat. ex de-
fectu processu. nu. 14. Grat. disceptat. lib.
3. cap. 531. n. 61. 62. Farin. in ciuilib. an-
tiq. decis. 665. num. 2. & in novis. decis.
77. Ricci. in prax. for. Ecclesiast. tit. de
iur. Patronat. decis. 215. Cyriac. tom.
2. controvrsi. 380. n. 13. Hermosill. in
I. 32 glof. 1. n. 291. tit. 5. par. 5. Peregr.
conf. 29. n. 9. vol. 4. Rota decis. 445.
n. 8. 1. par. diuersor. & decis. 704. nu. 2.
Quod adeo verum est, ut partium cō-
senſu non possit sustineri, Hermosill.
ibidem, nec in tem iudicatum transitu
faciat, Pute. decis. 369. lib. 1. Seraphin.
decis. 261. Belamer. decis. 340. Hermo-
fill. vbi supr. Sed sententia lata ex con-
fessione iudicii etiam veritatis facta, de
qua in processu, non appetet, ex actis
iustificari non potest. Igitur est nulla.

Nec

Nec interferit, quod iudex exprimat
in sententia, eam confessionem libi
fuisse factam, quoniam eius dicto cre-
dendum non est, cap. cum à nobis 28.
de testib. vbi Felin. nu. 5. vers. Secunda
conclusio, Iaso in l. 2. S. si absens, n. 10.
vers. Ego teneo contrarium, col. fin. ff.
si ex noxal. cauf. agat. Patian. d. libr. 1.
cap. 48. n. 20. & diximus supr. nu. 14.
Emman. quz. regul. tom. 2. q. 13. art.
2. à princ. & vers. Corroboration.

Quibus non refragatur Butr. in cas-
pit. quoniam contra, col. pen. de pro-
bat. quem sequuntur, Felin. ibi, nu. 28.
vers. Quintus calus est, col. 14. & alij
communiter, dum doceat, valere senten-
tiam, qua iudex pronunciet: Absoluo
Cajum, quia mutuum probatum non
est. Quamuis ex actis constet, actorē
plene mutuum probauisse. Hoc enim
ideo verum est, quia ab animo, & arbi-
trio pender iudicis, quanta fides sit testi-
bus adhibenda, l. 3. S. 1. ff. de testib.
qui tametsi quad verba intentionem
actoris concludenter probauerint, ipse
nihilo minus iudex potuit recte extre-
pidatione, aspectu, alijs ve circumstan-
tibus eorum depositionibus non crede-
re, Bart. in l. Luci. in fin. ff. de ijs, q. no-
tant. infam. Bald. in l. cum magistra-
tus, C. quand. prouoc. non est neces.
Grammat. plures Laudans. decis. 34.
n. 46. 47. Menoch. de arbitrar. libr. 2.
cas. 90. nu. 5. Quz incredulitas, cum la-
teat, ac residet in animo iudicantis,
ex actis percipi impossibile est, imo ne
cessario in his ipsi fides adhibetur, Me-
noch. supr. lib. 1. q. 76. n. 12. Ias. in S. sed
istz el 2. n. 54. inst. de action. Quod
aliter se habet in confessione iudicij fa-
cta, quz cum actus partis externus sit,
debet ad acta redigi, ut sic sententiam
constet esse iustum.

Ibi: Unde ipse in infero intellectum.

Exhibitio instrumenti quomodo
cuncte facta iudicii minimè probat,
sed necesse est, ut realiter producatur
in actis, Abb. in cap. imputari, 2. notab.
de fide instrument. Bart. in extrauagati
ad reprimendum, verbo de Plano,
n. 3. Parej. cum plurimis, de instrumēt.
edit. tom. 2. tit. 7. resolut. 6. nu. 6. Ma-
ranta in prax. par. 6. a. n. 8. n. 35. Van-
tius de nullit. ex defectu citation. nu.
55. Gratian. supr. cap. 121. n. 33. & cap.
725. nu. 29. Posti. de manutent obser-
uat.

nat. 69. n. 22. & observat. 97. 2. no. 1.
nam, ut instrumentum probet necesse
est, ut vel ipsum, vel tenor eius de ver-
bo ad verbum in processu relinquatur,
quz realis productio non cupatur Par-
reja num. 2. Oliver. Beltran in Addit.
ad Alexand. Ludouis. decis. 5. 9. n. 11.
85 Alioqui verbalis est productio, quz ad
probationem nihil prodest Pareja n. 3.
5. 6. Vnde sententia lata ex instrumen-
to iudicioru ut tali, noto de quo in actione
apparet, ut diximus, erit omnino nulla.
Pareja num. 2. Bart. supr. d. num. 3. ibi:
Quia per hoc solum quod exhibetur con-
tra iudicem non fieri probatio. Ex his dif-
ficle defendi potest, D. Couarr. con-
traria resolutio.

Ver. Septimo sunt, qui in hac difficultate.

37 Index lege charitatis sola obliga-
tur ad liberandum cōiectum de crimi-
ne, quē ipse iasontem priuatim scit San-
ch. d. dub. 16. nu. 13. vbi alijs, & si con-
trarium alijs placeat, videatur Diana
d. resolut. 22. Vnde tenebitur ea ad hi-
bere media, quz sibi valde nocua
non sint; non tamen cedere Magi-
istratus, neque bonorum iactu-
ram pati, quia lex charitatis cum tan-
to detimento non obligat, Sanch.
numer. 14. Lugo d. disp. 37. num. 41.
49. Neq; cum quis patitur ex malitia
alterius, compellitur aliquis cum mag-
no incommmodo illi subvenire, Sanch.
ibidem, Gutier. d. q. 29. n. 12. ver. Hoc
tamen remedium, Cordub. d. libr. 1;
questio. q. 37. ver. Secundo corolla-
rie sequitur, Iul. Clar. in prax. crim. 5.
fin. q. 66. Sot. d. lib. 5. q. 4. att. 2. Illud
vero medium remittiendi causam ad
superiorem indecism, & apud ipsum
de innocentia damnandi deponere,

tunc necessarij debet adhiberi, quā
do verosimilis subsit spes, ut per hoc
innocens absoluatur, non alias, Sanch.
num. 13. apud quem Cordub. ver. Ex
hac opinione, sequūtur Sylvest. Alens.
Tabiena, Caiet. Viguer. & alij, quos
refert. Panormitan. in cap. pastoralis,
de offic. & potest. iudic. de legat. An-
gles in florib. Theolog. q. de restitut.
in iust. in iudicio commissione in conclus.
quz incipit. Iudex damnans, pag. 243.

Similiter, si iudex crediderit, inno-
centi profuturum, debebit pronuncia-
re, sibi de causa non liquere, non men-
tiendo, nam pro vita proximi mentiri
non licet, cap. nequis, cum sequent. 22.
q. 2. Sed vendo abstractione, ut do-
cet glof. in d. capit. nequis. Et quidem
verum est, de causa, ut oportet, iudici
non liquere, cum ex falsitate probatio
num innocens reus consinatur.

Num. 107

Exequitor non potest exequi sen-
tentiam notorie iniustum, aut errore
intolerabilem continentem, Sanch. d.
cap. 1. dub. 18. num. 1. Cordub. supra
ver. Tertio corollarie. D. Thom. 2. 2.
q. 6. 4. art. 6. ad 3. Gutier. num. 15. Me-
noch. de arbitrar. lib. r. q. 38. num. 21.
Azeued. in l. 15. num. 6. tit. 1. lib. 4.
Recopilat. Gratian. Falcon. reg. 422.
num. 8. Nauarr. in cap. cum contigae
remed. 1. num. 7. de rescript. Salzed. ad
Bernard. Diaz in prax. cap. 154. nu. 12.
ver. Verum. Alioqui quamvis senten-
tia iniusta sit, ipsique executori con-
fert, eam exequi tenetur, Nauarr. vbi
proximē, Affict. decis. 220. Ceuall.
tom. 3. de cognit. per viam viol. glof.
6. num. 137. Gutier. supr. Maranta de
ordin. iudicior. par. 4. disp. 1. 2. num. 4.

Gigas

Gigas de crimin. 1. 2. 3. Maiest. tit. qua-
liter in crimin. 1. 2. 3. Maiest. proced. q.
16. nu. 13. Bellugain specul. Princip. ru-
br. 11. S. tract. iudic. n. 4. Jacob. de Graf-
fi in aureis decis. part. 1. lib. 2. cap. 10.
nu. 23. Panormit. in d. cap. Pastoralis,
S. quia verō, n. 2. de offic. iudic. deleg.
Sed si commode potest, se abstineret
debet, Gutier. ibidem Sanch. num. 4.
5. qui alios refert afferens, idem esse,
cum sententia est iuxta acta iniqua nō
notoria, ac si iusta foret secundū alle-
gata, & probata, contra cum tamē la-
ta, qui innocens est, quod ipsi exequū-
tori patet, nam veroque causa tute exc
gitur, si commode se excusat non
valeat.

Ibi: Sed & si index ordinarius,

43 Index etiam ab eo, qui tuvit sen-
tentia, ut eam exequitioni mandet, re-
quisitus, tanquā exequitor, non obstat
et iustitia nō notoria, patere debet,
cū līcīcēt requisitus de causa illa prop-
ter incapacitē cognoscere nō potest
veluti & Ecclesiasticus auxiliū brachij
secularis imploret in causis mere Ec-
clesiasticis, nam laicus iudex ad illud
impertendum compellit, nec opus
est, ut sibi de iustitia sententia constet
Gal. obseruatio. lib. 1. obseruat. 115.
num. 4. Francisc. Molin. de brachio se-
cular. cap. 1. num. 23. Paz tom. 2. in
prælud. 2. num. 7. ver. Quando iudex
Ecclesiasticus, Cancer. variar. part. 2,
cap. 1. 5. num. 12. Carleual omnino vi-
de des pluribus laudatis, de iudic. tom.
1. disp. 2. num. 772. Imo & si sentiat in-
iuste iudicatur, ob temperare constrin-
gitur, ut præter laudatos nuper Parla-
dor. rer. quotidianar. lib. 2. cap. fin. par
te 2. 5. 2. num. 7. Guid. Pap. decis. 3745.

37. num. 48.